

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 41/2021)

София, 27 октомври 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 21.10.2021 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 21.10.2021 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

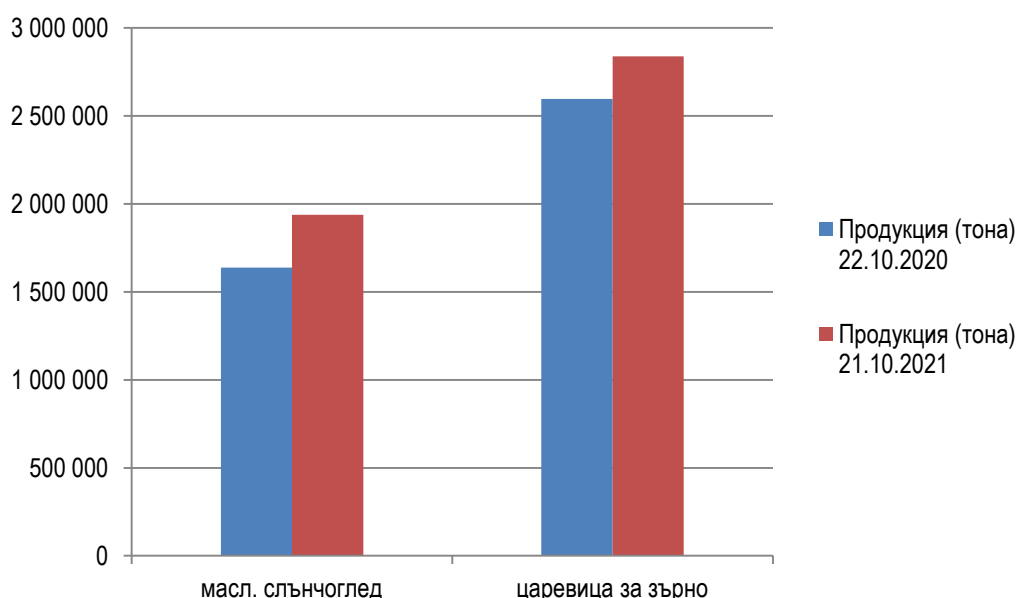
По оперативни данни, към 21.10.2021 г. средните добиви от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно са респективно със 17,2% и 21,3% по-високи на годишна база. В резултат на това, прибраната към момента продукция нараства с 18,4% при слънчогледа и с 9,4% при царевичата.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 21.10.2021 г.

	21.10.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	837 888	814 500	97,2%	1 938 454	238	3,5%	1,0%	18,4%	17,2%
царевица за зърно	573 270	479 803	83,7%	2 838 591	592	0,0%	-9,8%	9,4%	21,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 21.10.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Прибирането на тютюна е на финален етап, като през последната седмица климатичните условия позволиха беритбената кампания да продължи. Така, към 21 октомври 2021 г. събраните количества тютюн от типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ са съответно с 21,1% и 0,2% над нивата отпреди една година, като значително по-високите средни добиви

от декар компенсират намалението на реколтираните площи. При Ориенталския тютюн се отчита свиване на продукцията с 6%, вследствие на редуцираните площи.

Площи и производство на тютюн към 21.10.2021 г.

	21.10.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 343	3 649	156	-9,1%	-9,1%	-6,0%	3,3%
Тютюн-Вирджиния	956	956	1 838	192	-24,1%	-23,4%	21,1%	57,4%
Тютюн-Бърлей	191	191	507	265	-31,8%	-27,1%	0,2%	37,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

В резултат на по-високи добиви от декар, към 21 октомври 2021 г. продукцията от картофи е с 2,9% по-висока на годишна база. Засега добитите количества пипер, зеле, домати и краставици от открити площи изостават с между 3,8% и 26,1% спрямо същия период на предходната година, което се дължи на по-късното прибиране на реколтата и отчетените към момента по-ниски средни добиви (с изключение на краставиците, при които средният добив нараства).

По отношение на оранжерийното производство на домати и краставици, за периода от началото на 2021 г. до момента, е налице ръст от съответно 3,3% и 5,7% на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци към 21.10.2021 г.

	21.10.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	9 131	164 718	1 804	-7,2%	-7,9%	2,9%	11,8%
домати на открито	2 249	2 136	35 927	1 682	-21,4%	-24,7%	-26,1%	-1,9%
краставици на открито*	511	507	7 956	1 569	-34,2%	-33,6%	-26,3%	10,9%
пипер на открито	2 695	2 522	41 682	1 653	4,1%	-2,6%	-3,8%	-1,3%
зеле	1 220	588	12 414	2 111	-10,2%	-10,2%	-21,2%	-12,2%
домати в оранжерии	464	458	39 804	8 691	-15,5%	-10,2%	3,3%	15,1%
краставици в оранжерии	451	439	46 093	10 500	-0,9%	1,2%	5,7%	4,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишоно

** Данните са за разгънати площи.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

При трайните насаждения, обхванати от оперативното наблюдение по това време на годината, се наблюдава като цяло увеличение на продукцията, вариращо от 0,5% при десертното грозде до 45,3% при орехите. При прасковите и сливите това се дължи на по-големия размер реколтирани площи, при малините и двата типа грозде – на по-високите средни добиви, а при орехите – на комбинация от съществено нарастване както на площите, така и на добивите. На този етап производството на круши и ябълки е съответно с 9,9% и 17,2% под миналогодишното.

Площи и производство от трайни насаждения към 21.10.2021 г.

	21.10.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 598	3 044	30 466	1 001	-20,6%	-17,2%	4,3%
круши	623	547	2 701	494	11,6%	-9,9%	-19,3%
праскови	3 004	3 004	22 353	744	3,4%	2,5%	-0,9%
сливи	9 180	9 050	61 986	685	12,7%	12,2%	-0,4%
орехи	9 184	5 994	7 767	130	20,9%	45,3%	20,4%
малини	1 860	1 839	6 649	362	-6,3%	10,2%	17,9%
лозя винени	32 936	30 619	187 148	611	-5,0%	10,3%	16,2%
лозя десертни	2 764	2 709	15 371	567	-3,8%	0,5%	4,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Данните за площи за реколтиране с круши, праскови, сливи, орехи и винени лозя от предходния бюлетин са ревизирани.

2. Есенна кампания

В ход е сеитбата на есенните култури за реколта `2022. Към 21.10.2021 г. засетите площи с маслодайна рапица и ръж са респективно с 10,2% и 5,6% повече на годишна база. Към момента площите с пшеница, ечемик и тритикале са с между 14% и 50,6% под миналогодишните.

Засети площи с есенници към 21.10.2021 г. (ха)

Култура	22.10.2020	21.10.2021	Изменение
пшеница	398 956	203 813	-48,9%
ечемик	45 159	22 292	-50,6%
маслодайна рапица	94 795	104 448	10,2%
ръж	1 369	1 445	5,6%
тритикале	3 005	2 585	-14,0%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общият износ на пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на текущия пазарен сезон до 24 октомври 2021 г. е в размер на 813,5 хил. тона (в т. ч. 47,7 хил. тона реализирани през последната седмица), което представлява ръст от близо два пъти на годишна база. Експортът на ечемик през порта е също значително над отчетения по същото време на миналата година (+81,2%), а товари с рапица от новата реколта все още не са преминавали.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 24.10.2020	05.07.2021 – 24.10.2021	Изменение на годишна база
пшеница	424 119	813 481	91,8%
ечемик	43 228	78 332	81,2%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2021/22 пазарна година

При отчетени 96,2 хил. тона за последната седмица, общият експорт на царевица за зърно през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2020 г. до момента изпреварва миналогодишния с 45,6%. Няма данни за преминали товари със слънчоглед от новата реколта през порта.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 24.10.2020	30.08.2021 – 24.10.2021	Изменение на годишна база
царевица	181 205	263 879	45,6%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

На този етап не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 24 октомври 2021 г. е реализиран минимален внос на царевица през Пристанище Варна - 3,9 хил. тона. Все още няма данни за осъществен импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 40/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 40/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

В рамките на последната седмица се отчита повишение на средните изкупни цени на пшеница, слънчоглед и ечемик с между 2,8% и 8,3%. Без промяна остава цената на царевицата, а изкупуване на рапица не е отчетено.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 22.10.2021 г., лв./тон без ДДС

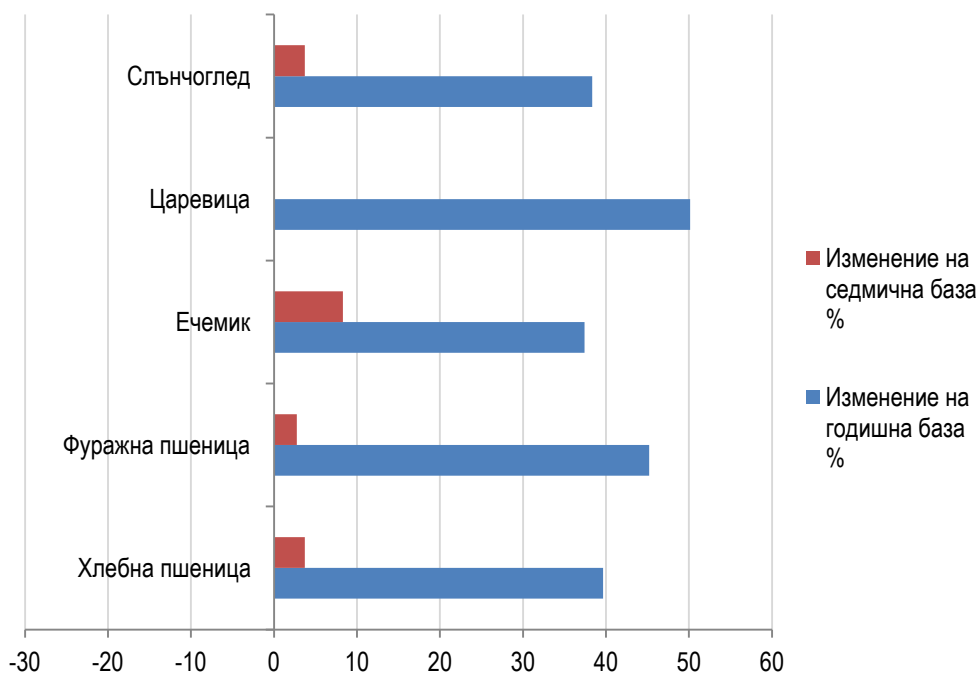
	21.10.2020	13.10.2021	20.10.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	358	482	500	39,7	3,7
Фуражна пшеница	334	472	485	45,2	2,8
Ечемик	294	373	404	37,4	8,3
Царевица	321	482	482	50,2	0,0
Слънчоглед	803	1 071	1 111	38,4	3,7
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Наблюдаваните основни зърнени и маслодайни култури се търгуват на по-високи ценови нива, отколкото по същото време на миналата година. Годишното поскъпване е в границите от 37,4% при ечемика до 50,2% при царевичата.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 20.10.2021 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Към 22 октомври 2021 г. се наблюдава седмично понижение на средните цени на едро на ябълки – с 2,6%, грозде – с 2,8% и червен пипер – с 4,9% и известно повишение на стойностите на зеле, картофи, зелен пипер, оранжерийни краставици и домати, с между 2,1% и 24%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 22.10.2021 г., лв./кг

	23.10.2020	15.10.2021	22.10.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,58	0,79	0,81	39,7	2,5
домати (оранжерийни)	2,36	1,83	2,27	-3,8	24,0
домати (открити площи)	1,24	*	*	-	-
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,81	1,72	1,86	2,8	8,1
краставици (открити площи)	1,56	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,22	1,34	1,43	17,2	6,7
пипер (червен)	1,41	1,62	1,54	9,2	-4,9

	23.10.2020	15.10.2021	22.10.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
зеле	0,62	0,94	0,96	54,8	2,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	2,20	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,24	1,14	1,11	-10,5	-2,6
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,40	1,42	1,38	-1,4	-2,8

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Спрямо миналата година се отчитат по-ниски цени на едро при десертното грозде (с 1,4%), оранжерийните домати (с 3,8%) и ябълките (с 10,5%). В същото време картофите и зелето се предлагат съответно с 39,7% и с 54,8% по-скъпо. Цените на оранжерийните краставици и пипера (зелен и червен) също регистрират увеличени, но по-умерено – от 2,8% до 17,2%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 22.10.2021 г.

